Published on *Books on Islam and Muslims | Al-Islam.org* (https://www.al-islam.org)

Utangulizi

Kuna njia nyingi kwa ajili ya mwanadamu kupata mwongozo na kuibuka kutoka kwenye giza na kuelekea kwenye nuru. Kwa ajili ya ustawi wa mwanadamu na ukamilifu wa maadili yake, Mwenyezi Mungu ameumba uthibitisho, ushahidi na dalili[1], katika idadi kubwa kiasi kwamba ziko nje ya uwezo wa kuhesabiwa na kukokotolewa. Kwa ajili ya mwongozo wa mwanadamu alituma mitume na dalili zilizo wazi,[2] vitabu, miujiza na ishara ili pengine watu wanaweza kuitambua njia iliyonyooka na kupata ustawi na mafanikio.

Katika kipindi chote cha utume wake, Mtukufu Mtume (saw), katika suala la utakatifu wa kiroho na ukamilifu wa maadili, alikuwa ni kiigizo katika kauli na matendo, na hata alisema: "Nimetumwa (kama Mtume) kwa (kusudio la) kuyakamilisha maadili.[3]"

Tatizo la mwanadamu lipo katika kutozingatia kwake amali njema, kuten- da kwake maovu, kupupia matamanio na utii kwa shetani. Baadhi ya watu wamejiachia (katika kufanya maovu) kiasi kwamba wanaendesha maisha yao kama wanyama. Kwa lengo la utakatifu na kuyaponya madili ya wanadamu, kupunguza kasi na kudhibiti hulka ya asili, Mtukufu Mtume alifanya kila aliloliweza na alitaja yote yaliyopaswa juu ya jambo hili.

Kupata fanaka katika ulimwengu huu na ulimwengu ujao (Akhera) kunawezekana tu chini ya uangalizi wa mwalimu na wakati huo huo si kila mtu anaweza kubainisha nukta mbili za mwisho (yaani maadili bora kabisa na duni kabisa) ili kuonyesha kwa vitendo njia ya kati na iliyo sawa. Yule mwenye Hikma isiyo na kikomo aliwaleta mitume wote na hususani Mtukufu Mtume (saw) kama "mwalimu na mkufunzi" wa maadili, ili kwa kufuata nyayo zake, watu wajitenge na maovu na wapate heshima ya duni- ani na Akhera.

Katika Qur'ani, kuna sura iitwayo *Al-Qasas* (masimulizi), ambayo yenyewe tu ni ushahidi kuwa mwanadamu anahitaji hadithi na masimulizi.

Katika sehemu nyingi ndani ya Qur'ani, hadithi za mitume wafalme wa mataifa zimetajwa. Kwa kuongezea Mwenyezi Mungu amezungumzia masuala yanayohusiana na vita, amani, familia, dini, jamii na mada nyinginezo, katika muundo wa hadithi na masimulizi. Kwa kuvisoma visa hivi, watu wanaweza

kuelewa na kutofautisha kati ya njia ya maendeleo na ile ya kuporomoka kwa maendeleo, na kupanda na kushuka katika kila kipengele, hususani maadili.

Suratul Yusuf yote imetumika kusimulia kisa cha Yusuf, Yaqub, Zulekha na nduguze. Mwanzoni mwa sura Mwenyezi Mungu anasema:

"Tunakusimulia (Ewe Mtume) masimulizi bora kabisa kwa (kupitia) yale tuliyokufunulia katika Qur'ani hii. (*Suratul Yusuf; 12:13*)

Ambapo katika aya ya mwisho sura hii, anasema katika historia yao

"kwa hakika kuna mazingatio kwa watu wenye akili." (*Suratul Yusuf* ***12: 111***).

Kwa hakika moja ya ustadi mkubwa kabisa wa Qur'ani ni hadithi hii ya Yusuf (as) iliyotajwa kuwa ni "simulizi bora kabisa" na mwisho (Qur'ani) inase- ma: "katika hadithi hizi kuna mazingatio kwa wale wanaotaka kuadilika na kufuata njia ya watu watimilifu.

Juu ya hili Amirul Muuminina (as) katika *Nahjul Balaghah*, anamuambia mwanawe Imam Hasan (as): "Ingawa sijafikia umri ule uliofikiwa na wa kabla yangu, nimezitazama tabia zao na nimetafakari matukio ya maisha yao.

Nilitembea katika maanguko yao mpaka nikawa miongoni mwao. Kwa kweli, kwa wema wa mambo yao niliyo (bahatika) kujua, ni kama nimeishi nao mwanzo hadi mwisho.

Hivyo nimeweza kubaini kilicho kichafu na kisafi na chenye manufa na chenye madhara.

Nimekuchagulia bora kabisa ya mambo hayo na nimekukusanyia nukta nzuri huku nikiyaacha yale yasiyo kuwa na manufaa."

Miaka kadhaa huko nyuma, nilikuwa nimeandika kitabu juu ya maadili (kwa ajili ya kutibu maovu), kwa jina la *Ihyaul Qubul*. Tokea wakati huo, nilikuwa nikitafakari juu ya kuandika kitabu, juu ya hadithi za maadili. Hivyo ilitokea kwamba, kwa bahati ya Mungu, fursa ilinijia pamoja na hamasa ya kufanya kazi hii. Licha ya ukosefu wa vitabu muhimu, nili- tosheka na vile vilivyokuwepo na nikaanza kuandika kitabu hiki, nikiandi- ka hadithi nne mpaka tano kwa kila mada.

Kwa kweli sijakutana na kitabu chochote kilichoandikwa kwa mtindo huu. Vitabu kama *Namunah-e-Maarif Islam* na *Pand-e-Taarikh* vimekuwepo kwa takribani miaka 30 na nimevitumia pia (katika kuandaa mkusanyiko huu) lakini katika vitabu hivyo aya za Qur'ani, Hadithi, mashairi na ulin- ganishi, vyote vimekusanywa pamoja, ambapo mimi nimetosheka kwa kutaja hadithi tu huku nikiepuka kutoa maelezo yanayohusiana na aya za Qur'ani, hadithi, mashairi na ulinganishaji, (vitu ambavyo) visingeongeza tu ukubwa wa kitabu, bali pia vingeleta ugumu wa kueleweka kwa waso- maji wengi. Mkusanyiko huu ni kwa ajili ya umma kwa ujumla, watoto na wakubwa pia, ambao wana elimu ya msingi ya kusoma na kuandika. Kwa kadri nilivyoweza nimejitahidi kukwepa masuala ya kisayansi na vipen-

gele vile vinavyohusiana na hadith ambavyo kueleweka kwake kungehita- ji uangalifu mkubwa na kulazimisha kwa jumla kwa ajili ya umma.

Ingawa baadhi ya visa vinawezekana visiwe na vipengele vyovyote vya uhalisi na uhakika, nilichokizingatia ni kunasihi na “kuchukua somo” la kipengele kilichomo humo, ambacho ninataraji wasomaji watukufu watafahamu na kuelewa.

Kadiri suala la kuhusisha kisa na mada mahususi linavyohusika, sisemi kwamba visa vinavyodokeza kwenye mada moja tu au ile mahususi ambayo imetajwa hapa; bali ni visa ambavyo vinaweza kuhusishwa na mada nyingine pia, kwa nyongeza kwenye mada ambayo chini yake imeta- jwa hapa.

Wakati kikisimulia maandishi au nikifanya tarjuma, sikujibana katika maana halisi, bali kwa utambuzi mzuri zaidi, nimeishia kwenye ufafanuzi wa maneno, kudokeza na maelezo yenye maana pia.

Ili kuepuka kuingiliana kwa mada na kurefusha mjadala, nimeepuka kule- ta mada zinazohusiana na zile ambazo tayari zimeshawasilishwa. Kwa mfano, *Ithaar* (tabia ya kufikiria wengine kuliko nafsi yako mwenyewe) imewasilishwa kama moja ya mada, lakini *Infaaq* (kutoa katika njia ya Allah) imeachwa.

Ili kuzuia msomaji asipatwe na uchovu na uchoshi, na kwa ajili ya sababu mbali mbali, nimeacha kuwasilisha visa vya kukinaisha, kama vile za wanafalsafa na washairi, lakini nimejitahidi kufanya mkusanyiko uwe tofauti tofauti. Kwa njia hii nataraji wasomaji watafurahia zaidi masimulizi haya.

Kwa kuzingatia ukweli kwamba uaminifu lazima uzingatiwe, nimetaja kila simulizi iliyowasilishwa hapa, kutoka kwenye kitabu, juzuu gani, na ukurasa gani imechukuliwa. Ni kwa ajili ya kupata mtiririko mzuri zaidi wa kazi kwamba nimejitahidi kusahihisha, kunakshi au kubadilisha baadhi ya maneno au sentensi za maandishi ya asili.

Inatarajiwa kutoka kwa wasomaji kwamba, baada ya kuvipitia visa na simulizi hizi, watatafakari na kuchukua mazingatio ili waweze kujijengea nguvu za kwenda katika ukamilifu wa madili, na Allah swt. akipenda wale waliojaaliwa maadili yenye kusifika wawasimulie wengine, kwa ajili ya kuzirekebisha roho dhaifu zaidi.

Na dua yetu ya mwisho (ni) Sifa zote njema zinamstahiki Allah swt, Mola wa walimwengu.

Said Ali Akbar Sadaaqat
Mordad, 1378 (July 1999)

---

1. Qur’ani Tukufu, Sura Ibrahim – 14: 5
2. Ibid, Suratul Hadiid 57:25
3. Safinah al-Bihar, Juz 1,uk 411

Source URL: https://www.al-islam.org/node/24973